

Aan
Minister van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

TCB S09(2007)

Den Haag, 19 februari 2007

Betreft: Advies Verzoek tot ontheffing ex artikel 7 Besluit gebruik meststoffen (TCR 2007/343)

Mijnheer de Minister,

In uw brief van 5 februari 2007¹ vraagt u mede namens de Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer de Technische commissie bodembescherming (TCB) om advies. Het advies betreft een te verlenen ontheffing van de verplichting om emissiearm mest aan te wenden, ten behoeve van onderzoek naar de emissie van lachgas. Met de adviesaanvraag verzond u het ontwerpbesluit, de ontheffingsaanvraag en het onderzoeksplan. U verzoekt de TCB binnen vier weken te adviseren.

De ontheffing wordt aangevraagd door het onderzoeksinstituut Alterra. Thans zijn twee TCB-leden verbonden aan dit onderzoeksinstituut. Deze leden hebben zich afzijdig gehouden bij de besluitvorming over het advies. Het advies is behandeld door de gehele commissie en niet, zoals vaak bij ontheffingen en vrijstellingen die enige spoed eisen, door het petit comité landbouw. Wij achten hiermee een onafhankelijke besluitvorming gewaarborgd.

Lachgas is een broeikasgas waarvan de emissie jaarlijks gerapporteerd wordt in het kader van het Kyoto-protocol. In het referentiejaar van het Kyoto-protocol (1990) werd in Nederland dierlijke mest nog bovengronds aangewend. In 1991 is de verplichting om dierlijke mest emissiearm aan te wenden van kracht geworden. Volgens het monitoringsprotocol zou dit tot een toename van lachgasemissie hebben geleid. Mede daarom wordt het essentieel geacht dat Nederland gaat beschikken over wetenschappelijk onderbouwde emissiefactoren voor lachgas. Het onderzoek is bedoeld om tot deze onderbouwing te komen. De ontheffing is nodig om in het kader van het onderzoek dierlijke mest bovengronds te kunnen aanwenden. Op deze wijze kan het effect van de aanwendingsmethode op de lachgasemissie worden bepaald.

---

¹ Kenmerk DL.2006/166 (zie bijlage 1).

De TCB heeft het onderzoeksplan beoordeeld op de volgende punten:

- Het belang van de bodem;
- De omvang van de gevraagde ontheffing in verhouding tot de omvang van het onderzoek;
- De wetenschappelijke kwaliteit van het onderzoek.

Ten aanzien van de eerste twee punten constateert de TCB dat de gevolgen van het bovengronds aanwenden voor de bodem ter plekke eerder positief dan negatief zullen zijn, en elders ten gevolge van de depositie van vervluchtigde ammoniak zeer gering zullen zijn. Dit is toe te wijzen aan het geringe oppervlak van de bodem waarop dierlijke mest bovengronds zal worden aangewend². De omvang van de gevraagde ontheffing volgt rechtstreeks uit de omvang van het onderzoek, dat naar het oordeel van de TCB goed is afgestemd op de wetenschappelijke vraag.

De TCB is positief over de wetenschappelijke kwaliteit van het onderzoek. In het bijzonder heeft de TCB waardering voor het feit dat de kunstmest kalkammonsalpeter (KAS) als behandeling wordt meegenomen. Hiermee kan inzicht worden verkregen in de effecten van gecombineerd gebruik van kunstmest en dierlijke mest. Ook zijn er in de literatuur veel gegevens bekend over de lachgasemissie van KAS, zodat de resultaten als referentie kunnen worden gebruikt.

De TCB concludeert dat er geen belemmeringen zijn om de ontheffing te verlenen.

Met de meeste hoogachting,
de voorzitter van de
Technische commissie bodembescherming,

Ir. L.E. Stolker-Nanninga.

---

² Drie locaties met drie veldjes van twintig meter lengte en enkele meters breed.

De Voorzitter van de Technische
Commissie Bodembescherming
Postbus 30947
2500 GX 's-GRAVENHAGE

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
		DL. 2006/166	5 februari 2007
onderwerp		doorkiesnummer	bijlagen
Verzoek tot ontheffing ex artikel 7 Besluit gebruik meststoffen (TRC 2007/343)		3784648	2

Geachte Voorzitter,

Mede namens de staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijk Ordening en Milieubeheer doe ik u hierbij toekomen het ontwerpbesluit voor een ontheffing ten behoeve van een onderzoek naar de emissie van lachgas.

In de definitieve besluitvorming zal rekening worden gehouden met het advies van uw commissie. Op het verlenen van een ontheffing in het kader van het Besluit gebruik meststoffen is afdeling 3.5 van de Algemene Wet Bestuursrecht van toepassing.

Het voornemen bestaat vier weken na ter inzage legging van het ontwerpbesluit een besluit te nemen. Ik stel een advies van uw commissie binnen deze termijn bijzonder op prijs.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKWALITEIT,

dr. C.P. Veerman

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit
Directie Landbouw
Bezuidenhoutseweg 73
Postadres: Postbus 20401
2500 EK 's-Gravenhage
Telefoon: 070 - 3786868
Fax: 070 - 3786100